

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 11P/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200636
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322200636.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o maloletého S. Q., nar.: XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: O. Q., nar.: XX.XX.XXXX, bytom J. XX/XX, J. a P. C., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom J., za účasti pestúanky S. I., nar.: XX.XX.XXXX, bytom U. 4, T. Q. a prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice, o zrušenie pestúnskej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u maloletého S. Q., nar.: XX.XX.XXXX zrušuje pestúnsku starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 15.04.2015, č.k. 9P/281/2014-47.

II. Súd u maloletého S. Q., nar.: XX.XX.XXXX nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, Námestie Slobody 13, 943 01 Štúrovo.

III. Každý z rodičov je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Štúrovo, Námestie Slobody 13, 943 01 Štúrovo, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd bez návrhu na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, uznesením zo dňa 28.03.2022 pod č.k. 11P/24/2022-16 začal konanie v predmetnej veci z úradnej moci. V podanom podnete úrad uviedol, že mal. S. bol zverený do pestúnskej starostlivosti pestúanke, S. I., nar.: XX.XX.XXXX rozsudkom OS v Komárne, pod č.k. 9P/281/2014-47 zo dňa 15.04.2015, právoplatný dňom 09.05.2015. Matka, O. Q., nar.: XX.XX.XXXX, bytom W. XX/XX J., toho času invalidná dôchodkyňa, je psychiatrický pacient. S mal. S. sa stretávala občasne a posledné roky bola s ním iba v telefonickom kontakte. Od prevzatia mal. S. do pestúnskej starostlivosti bola domácnosť pani I. pravidelnými šetreniami v rodine monitorovaná. Výchova a starostlivosť o mal. S. bola zabezpečovaná na požadovanej úrovni, bez nutnosti výraznejšej intervencie OSPOD a SK. Rodina obývala 3 izbový rodinný dom v Tekovských Lužanoch, ktorý je vo vlastníctve p. I. a jej troch plnoletých detí. Mal. S. nemá vlastnú izbu, ale má spoločnú izbu s mal. Z. J., nar.: XX.XX.XXXX, ktorá pochádza z mimomanželského pomeru pestúanky. Mal. S. do šk. roku 2020/2021 navštevoval Základnú školu v Tekovských Lužanoch, 8. ročník. Počas šetrení v rodine pestúanka uviedla, že mal. S. má problémy s prípravou na učenie, že musia navštíviť psychologickú poradňu. V krátkej dobe, tak učinila a mal. S. bola diagnostikovaná dyslexia. Z posledného komplexného hodnotenia základnej školy v Tekovských Lužanoch vyplýva, že výchovno vyučovacie výsledky mal. S. sú dobré Na vyučovanie sa pripravoval pravidelne. Počas prezenčného vzdelávania vymeškal len minimálny počet hodín, všetky mal ospravedlnené, išlo zväčša o návštevu

psychológa a bežné zdravotné problémy. Pokiaľ bol mal. S. na vyučovaní, vždy bol pripravený a bol na vyučovaní aktívny. Domáca príprava na vyučovanie bola na dobrej úrovni a všetky pomôcky mával pripravené, nestávalo sa, že by si niečo zabudol doma. Iné problémy škola neavizovala. Vo februári 2021 telefonicky kontaktovala zamestnankyňa potravín v obci Tekovské Lužany ÚPSVaR Levice, pracovisko v Želiezovciach s podozrením, že starostlivosť o mal. S. je zanedbaná. Uviedla, že nosí ťažké tašky z obchodu, musí sa doma starať o zvieratá a keď sa ho opýtala, že ako sa mu býva v rodine, sklopil hlavu a smutne uviedol, že nie dobre. Ďalej uviedol, že by mu bolo lepšie v detskom domove a chcel by sa tam vrátiť. Dňa 11.02.2021 bolo vykonané šetrenie v rodine za asistencie obecnej polície, nakoľko v domácnosti nikto neotváral dvere. Pani I. uviedla, že mal. S. v obchode ani nebol, že ľudia jej závidia, a preto na ňu uvádzajú nepravdivé informácie. Uviedla, že sa o mal. S. riadne stará, nekáže mu nič navyše v domácnosti robiť. V čase šetrenia mala navarené, piekla buchty a varila paradajkovú polievku. V domácnosti bolo dostatok potravín. Mal. dieťa nemá vlastnú izbu, delí sa o ňu s mal. Z.. Ošatenie mal pokrčené v úložnom priestore pod posteľou. Na učenie mal len malý konferenčný stolík. Mal. S. nejavil na pohľad na tele, najmä častiach rúk a nôh žiadne známky fyzického násillia, je štíhlejšieho postavy avšak genetickú predispozíciu stavby tela má údajne po jeho otcovi. Mal. S. počas informatívneho rozhovoru uviedol, že má dostatok kamarátov, ale teraz sa veľmi nestretávajú. S učením mu pomáha pestúnkina nevlastná dcéra Z.. Ďalej uviedol, že mu v rodine nič nechýba, len mama, s ktorou je len v telefonickom kontakte. Mal. S. opakovane tvrdil, že sa má u pani I. dobre a nič mu nechýba. Dňa 28.07.2021 ÚPSVaR, OSPODaSK Nové Zámky podal informáciu tunajšiemu oddeleniu SPOD a SK, že v rámci krízovej intervencie podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom umiestnení mal. S. Q. do Centra Slniečko, n.o., Bottova 32/A, 949 01 Nitra v zmysle § 365 civilného mimosporového poriadku. Na základe podaného návrhu bolo mal. dieťa dňa 28.07.2021 odovzdané do starostlivosti Centra Slniečko n.o.. V ten istý deň bolo vykonaná šetrenie v domácnosti p. I.. Uviedla, že mal. S. odišiel z domu pred 21.00 ešte v utorok 27.07.2021. Hľadali ho po dvore, ale nikde nebol. Údajne takto utiekol už aj pred rokom v lete a našli ho na povale domu. Pestúnka uviedla, že to neohlásila na políciu nakoľko si myslela, že je len v obci. Uviedla taktiež, že mal. S. kradne a chodí žobrať po obci. Problémy, ktoré s ním mali neriešila s nijakým odborníkom, dokonca ani pracovníkom ÚPSVaR nepovedala, že má s mal. výchovné problémy. Uviedla, že za trest musel robiť drepy, alebo napísať ak niečo urobil, že už to nikdy nespraví. Pani I. opakovane tvrdila, že ho nikdy neudrela, ani mu nedávala tresty, ani mu neodmietala stravu, práve naopak prizvukovala, aby jedol, lebo je priveľmi chudý. Ďalej uviedla, že jej dcéra mal. Z. si s mal. S. rozumie, nikdy sa spolu nepobili, nepoškriepili. Ďalej uvádza, že nikdy sa jej, mal. S. nestražoval, nespomenul, že sa cíti zle a ani zo základnej školy jej neavizovali žiadne problémy. Len raz sa stalo, že jej ukradol lieky, ktoré predal spolužiakovi. Pani I. dodáva, že v deň, kedy mal. S. ušiel z domu sa v rodine nič závažné neudialo. Predtým pár dní dozadu telefonoval s matkou, údajne mu to prišlo ľúto. Neustále prizvukovala, že naozaj nikdy mal. S. fyzicky nenapadla. Voči p. I. vedené trestné stíhanie. Z priebežnej správy Centra Slniečko n.o. vyplýva, že aktuálne zdravotný stav mal. S. je dobrý. Dňa 27.7.2021 absolvoval vstupnú prehliadku u pediatra MUDr. Borovskej. Koncom augusta z dôvodu výskytu mrle detskej u iného dieťaťa v Centre preventívne vyšetrený. Predpísané antiparazitikum. Dňa 19.9.2021 stomatologické vyšetrenie u MUDr. Kováčovej z dôvodu bolesti zuba. Dňa 24.1.2022 pozitívny test na covid 19, v karanténe, priebeh z hľadiska ochorenia nebol vážny. Mal. S. sa na prostredie a podmienky Centra adaptoval. Od začiatku mu je komplexne poskytovaná psychologická starostlivosť. Mal. S. sa vyjadril, že k pestúnke sa už nikdy vrátiť nechce. Na aktuálnu situáciu má pomerne objektívny náhľad, je si vedomý, že nemôže byť v starostlivosti jeho biologickej matky, ktorá sama potrebuje pomoc inej osoby a je stotožnený s ústavnou starostlivosťou.

2. Osoba, ktorej bol maloletý zverený do pestúnskej starostlivosti súhlasila so zrušením pestúnskej starostlivosti. Všetky skutočnosti uvádzané maloletým, pre ktoré sa začalo trestné stíhanie vo veci týrania maloletého a ktoré sú jej kladené za vinu dôrazne poprela. Skutočnosti uvádzané maloletým označila za vymyslené, ich motívom podľa jej názoru bola túžba dieťaťa žiť s matkou. Opakovane poukazovala na skutočnosť, že starostlivosť o maloletého zabezpečovala na požadovanej úrovni, v žiadnom prípade nebol vystavovaný ťažkým prácam, fyzickým trestom, či inému nevhodnému správaniu. Mala za to, že by si stopy týrania všimol ošetrujúci lekár dieťaťa, či pracovníci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach. Verbalizovala možnosť, že maloletého proti nej poštvá pracovník obecnej polície v Tekovských Lužanoch, ktorý maloletého vypočúval bez prítomnosti jeho zákonných zástupcov. Maloletý S. klamal aj v minulosti, čo pripisovala jeho génom, keďže matka je postihnutá na hlavu a otec niekoľkokrát súdne trestný.

3. Kolízny opatrovník navrhol pestúnsku starostlivosť u maloletého zrušiť a nariadiť u dieťaťa ústavnú starostlivosť s miestom jej výkonu v Centre pre deti a rodiny Štúrovo. Zotrval na skutočnostiach uvádzaných v podnete na nariadenie ústavnej starostlivosti. Uviedol, že rodina pestúanky bola pravidelne ich úradom monitorovaná bez potreby ďalšej intervencie z ich strany. Vo februári 2021 obdržali oznámenie o zhoršení starostlivosti o maloletého, následne bolo domácnosti pestúanky vykonané šetrenie pomerov, pričom jediné nedostatky, na ktorých odstránenie bola pestúanka vyzvaná bol nedostatočný úložný priestor na osobné veci dieťaťa ako aj potreba zabezpečenia riadneho písacieho stola pre dieťa., nakoľko maloletý si úlohy robil len na malom konferenčnom stolíku. Na tele nemalo dieťa viditeľné stopy násilia, uviedol, že u pestúanky mu nič nechýba. Dňa 28.07.2021 bol maloletý nájdený bez sprievodu dospelaj osoby v obci Kolta. Ako dôvod úteku z domácnosti pestúanky uviedol, že pestúanka sa o neho nestarala, nedostával pravidelnú stravu, na raňajky mával len suché rohlíky, troj-štvordňové polievky. Umožnili mu najesť sa ako poslednému, keď už nik iný nechcel jesť. Raňajky dostával až po tom, čo nakŕmil všetky zvieratá, ktoré rodina chová. Často bol pestúankou fyzicky napadnutý a to aj tčikom na mäso dostal úder do hlavy, pričom mu po tvári tiekla krv. Po takýchto fyzických atakoch mal zakázané chodiť do školy, lekárom nebol nikdy vyšetrený. Pestúanka mu mala často vykrúcať obe ruky, pravidelne sa mu vyhrážať, že ak nebude poslúchať a nenakúpi potraviny za svoje vreckové nikdy neuvidí svoju matku. Bol nútený k domácim prácam, bol u pestúanky ako sluha, cez letné prázdniny sa nehral s kamarátmi, pretože musel pracovať na poliach a v záhrade. V prípade, že niečo nebolo dobre spravené, pestúanka ho fyzicky potrestala. Uviedol, že útek si vopred naplánoval, z obavy pred pestúankou sa nikomu nezveril. Uviedol, že do domácnosti pestúanky sa už nikdy nechce vrátiť. Toho istého dňa bolo vykonané šetrenie pomerov v domácnosti pestúanky, ktorá uviedla, že maloletý z jej domácnosti ušiel v predchádzajúci deň, všade ho hľadali, tvrdila, že podobné správanie zopakoval pred rokom. Vzhľadom na akútne ohrozenie maloletého bol na Okresný súd Nové Zámky podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletý dočasne odovzdaný do Centra Slniečko v Nitre. Predmetnému návrhu bolo vyhovené. Po prijatí do zariadenia bol maloletý zanedbaný a špinavý, na prostredie sa adaptoval postupne, spočiatku si od dospelých držal odstup. Jeho správanie je usmerniteľné, pokyny rešpektuje. V zariadení je v pravidelnom osobnom a telefonickom kontakte s matkou, jej partnerom ako aj nevlastnou starou matkou, ktorá zabezpečuje starostlivosť o matku maloletého. Maloletý sa na stretnutia s nimi teší, blízki mu vždy prinesú lego, hračky, oblečenie. Komunikácia s matkou je sťažaná z dôvodu jej mentálnej retardácie, keďže sama vyžaduje starostlivosť nie je schopná sa o maloletého plnohodnotne postarať. Nevlastná stará matka dieťaťa uviedla, že vzhľadom na svoj zdravotný stav a vyšší vek nie je schopná starostlivosť o dieťa zabezpečiť. Iných príbuzných maloletý nemá, z informatívneho pohovoru s ním vyplynulo, že z umiestnenia v Centre pre deti a rodiny Štúrovo je nadšený, teší sa, že bude bližšie k matke. O prežitých veciach rozprával konzistentne, otvorene, nemenil svoju výpoveď. Uviedol, že pestúanku nechce v živote vidieť, jediné čoho sa na úteku bál bolo, že ho pestúanka nájde.

4. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice navrhla u maloletého zrušiť pestúnsku starostlivosť, u dieťaťa nariadiť starostlivosť ústavnú. Považovala za preukázané, že pestúanka nespĺňa predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, jestvuje podozrenie z psychického a fyzického týrania maloletého, voči pestúanke je vedené trestné stíhanie. Poukazujúc na skutočnosť, že toho času nejestvuje osoba, ktorá by bolo schopná a ochotná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého mala za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého je v jeho najlepšom záujme. Zároveň navrhla oboch rodičov zaviazat' prispievať na výživu maloletého tzv. minimálnym výživným.

5. Súd rozhodol v neprítomnosti rodičov maloletého, ktorí mali doručenie predvolania na pojednávania vykázané riadne a včas, nepožiadali o odročenie pojednávania.

6. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: Maloletý S. pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 15.04.2015 pod č.k. 9P/281/2014-47, právoplatným dňa 09.05.2015 bol maloletý zverený do pestúnskej starostlivosti S. I., nar. XX.XX.XXXX a matka maloletého zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. Predmetným rozsudkom súd zároveň zrušil ústavnú starostlivosť u maloletého nariadenú rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 19.03.2014 pod č.k. 12P/42/2014-18.

7. Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 29.07.2021 pod č.k. 7PPOm/8/2021-18 neodkladným opatrením dočasne umiestnil maloletého S. do Centra Slniečko, n.o. so sídlom v Nitre. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.09.2021.

8. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 28 ods. 2 Zákona rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 52 odsek 1 písm. e) Zákona o rodine, pestúnska starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti.

11. Podľa § 52 odsek 2 Zákona o rodine, súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

12. Podľa § 52 odsek 6 Zákona o rodine, ak zanikne pestúnska starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej starostlivosti o dieťa; ak súd zistí, že u maloletého dieťaťa sú predpoklady na osvojenie, začne aj bez návrhu konanie o osvojitelnosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojitelné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 odsek 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 54 odsek 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 odsek 2 a 3 alebo podľa § 56, súd rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

16. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti a označené zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

17. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Zánik pestúnskej starostlivosti môže nastať buď zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti. Medzi relatívne dôvody zániku pestúnskej starostlivosti možno okrem iného zaradiť zrušenie pestúnskej starostlivosti právoplatnosťou súdneho rozhodnutia. Súd má povinnosť zrušiť takúto starostlivosť len vtedy, ak sa v konaní preukáže vážne dôvody pre takéto rozhodnutie. Zákon príkladmo vypočítava prípad, ak sa osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti zanedbáva zverené dieťa alebo ak porušuje svoje povinnosti. Vždy tak musí urobiť ak o to pestún požiada. Dôvodom je skutočnosť, že výkon funkcie pestúna je založený na dobrovoľnosti. Keďže výpočet uvádzaných dôvodov je exemplifikatívny, súd pristúpi k zrušeniu pestúnskej starostlivosti aj vtedy, ak pestún prestane spĺňať predpoklady ustanovené zákonom na výkon tejto funkcie. Inštitút zrušenia nariadenej pestúnskej starostlivosti nemá výlučne sankčný charakter a treba ho chápať ako oprávnenie súdu rozhodnúť o aktuálnej situácii dieťaťa v súlade s jeho najlepším záujmom. Zákonným následkom zrušenia pestúnskej starostlivosti je obnovenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičom v pôvodnom rozsahu. To značí, že na rodičov prejdú rodičovské práva a povinnosti, ktoré po zverení vykonával už len pestún. Súd je v konaní povinný skúmať, či sú rodičia schopní sa o maloleté dieťa starať. Ak súd zistí, že dôvody, pre ktoré nariadil náhradnú starostlivosť stále trvajú, musí prijať opatrenia v záujme maloletého dieťaťa tak, aby bola zabezpečená jeho riadna výchova.

24. Ústavnú starostlivosť možno chápať ako krajné riešenie situácie, ktoré prichádza do úvahy vtedy, ak už všetky miernejšie alternatívy nezabezpečili požadovaný výsledok. Jej výnimočnosť nespočíva len v tom, že ju súd nariadi v krajnom prípade ale tiež v tom, že je možné ju nariadiť len na nevyhnutný čas. Nariadenú ústavnú starostlivosť súd bezodkladne zruší, ak pominuli dôvody pre jej ďalšie trvanie. Ústavná starostlivosť môže byť dieťaťu nariadená nielen ako náhrada za osobnú starostlivosť rodičov, pretože rodičia nemôžu z vážnych dôvodov túto zabezpečiť, ale tiež ako určitý druh výchovného opatrenia vtedy, ak je výchova maloletého ohrozená alebo vážne narušená a iné krátkodobejšie výchovné opatrenia nevedli k náprave. Z ustanovenia § 54 odsek 2 Zákona o rodine vyplýva diferenciácia rôznych prípadov nariaďovania ústavnej starostlivosti podľa toho, či má alebo nemá sankčný charakter. Medzi prípady so sankčným charakterom (pre dieťa) možno zaradiť nariadenie z dôvodu, že uložené výchovné opatrenie nevedlo k náprave. Povinnosť pokúsiť sa napraviť narušenie riadnej výchovy maloletého inými vhodnými výchovnými opatreniami sa vzťahuje len na dôvod, keď súd nariaďuje ústavnú starostlivosť preto, že výchova dieťaťa je už vážne narušená. Nie je potrebné, aby iné výchovné opatrenia predchádzali nariadeniu ústavnej starostlivosti v prípadoch, keď je dieťaťu nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu vážneho ohrozenia jeho výchovy, či z dôvodu, že rodičia dieťaťa nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa z iných vážnych dôvodov.

25. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že dočasnému umiestneniu maloletého v Centre Slniečko predchádzal útek maloletého z domácnosti pestúny, ktorý maloletý odôvodnil nevhodným správaním sa pestúny spočívajúcim v neprimeranom fyzickom zaťažovaní, fyzickými útokmi na maloletého, nedôstojným zaobchádzaním s dieťaťom, či vydieraním, že neuvidí matku a podobne. Pestúnka skutočnosti uvádzané maloletým rázne poprela, tieto značila za klamstvá a výmysly motivované podľa nej túžbou dieťaťa žiť s matkou. Verifikácia skutočností uvádzaných tak maloletým ako aj jeho pestúnkou budú predmetom dokazovania v trestnom konaní, ktoré bolo začaté pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mala dopustiť pestúnka voči maloletému. V tejto veci bolo pestúnke vznesené obvinenie. Aj napriek tomu, že predmetná trestná vec nie je právoplatne ukončená, je v štádiu vyšetrovania má súd za to, že vzhľadom na vážnosť obvinenia voči pestúnke a absolútne jednoznačný postoj maloletého, ktorý odmieta akýkoľvek či i len očný kontakt s pestúnkou má súd za to, že sú jednoznačne naplnené dôvody na zrušenie pestúnskej starostlivosti u maloletého, predpokladané

ustanovením § 52 odsek 1 písmena e) Zákona o rodine. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že sama pestúnka so zrušením pestúnskej starostlivosti súhlasila. Súd v predmetnom skúmal, či trvajú dôvody, pre ktorá bola u maloletého nariadená náhradná starostlivosť, teda či rodičia sú schopní prevziať osobnú starostlivosť o maloletého. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že matka maloletého je ťažko zdravotne postihnutá, trpiaca mentálnym hendikepom, ktorej zdravotný stav vyžaduje pomoc tretej osoby a nie je v jej schopnostiach sa maloletého plnohodnotne postarať. Otec dieťaťa žije na neznámom mieste, o maloletého nejavi žiaden záujem. S poukazom na skutočnosť, že nebola zistená osoba vhodná a schopná prevziať osobnú starostlivosť o maloletého, (nevlastná stará matka dieťaťa uviedla, že vzhľadom na svoje zdravotné ťažkosti a vyšší vek nie je schopná sa o maloletého postarať) súd u dieťaťa nariadil ústavnú starostlivosť s miestom jej výkonu v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, ktoré vzhľadom na svoju polohu umožní matke lepšiu dostupnosť návštev maloletého S..

26. Zároveň súd zo strany rodičov určil výživné na maloletého v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa. Takto určené výživné v súčasnosti predstavuje 29,87,-eura a je povinný ho uhrádzať každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka nie je zamestnaná, je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 167,60,-eura mesačne. Otec maloletého je nezamestnaný, nie je poberateľom dávok dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia alebo poistenia v nezamestnanosti. S poukazom na uvedené má súd za to, že rodičia maloletého aj s poukazom na päť ďalších vyživovacích povinností otca nie sú v súčasnosti schopní svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu než minimálnom. Z uvedeného dôvodu súd určil rodičom výživné na maloletého S. v minimálnom rozsahu podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine. Súdom určené výživné súd rodičia povinní poukazovať na účet označeného zariadenia počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

27. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, nakoľko neboli v konaní zistené skutočnosti odôvodňujúce priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie tými účastníkmi, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že :

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.